

23. september 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Statens Museum for Kunst den 1. oktober 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-2978-160/PK3

Indholdsfortegnelse

Ad 3.	Generelle forhold vedrørende Statens Museum for Kunst	3
Ad 4.	Tilgængelighedsforholdene	4
Ad 4.1.	Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering	4
Ad 4.1.2.	Indgangen	6
Ad 4.2.	Garderobe	7
Ad 4.4.	Biografen	7
Ad 4.5.	Skranken	8
Ad 4.6.	Elevatorer	8
Ad 4.7.	Trapper	9
Ad 4.8.	Lifter	9
Ad 4.9.	Døre og dørtrin	10
Ad 4.10.	Handicapproiletter	10
Ad 4.13.	Øvrige forhold	12
Opfølgning		13
Underretning		13

Den 11. februar 2010 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 1. oktober 2009 af Statens Museum for Kunst. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har som opfølgning på rapporten modtaget Statens Museum for Kunsts breve af 29. juni 2010 og 1. marts 2011 stilet til Kulturministeriet. Jeg har endvidere modtaget Kulturministeriets breve af 14. juli 2010 og 18. maj 2011 til mig (sidstnævnte med bilag). At der, som det fremgår, er indgået dobbelt materiale i grundlaget for denne opfølgingsrapport, skyldes at Kulturministeriet i brevet af 14. juli 2010 meddelte mig følgende:

”For så vidt angår rapporten om Statens Museum for Kunst finder Kulturministeriet, at ombudsmanden har fremdraget en række meget væsentlige forhold, som museet og ministeriet bør være opmærksomme på i bestræbelserne for at gøre det attraktivt også for publikum med handicap at benytte kulturtilbuddene på vort nationale hovedmuseum for billedkunst. Ministeriet finder det positivt, at Kunstmuseet i sin vedlagte tilbagemelding på rapporten på samtlige af de af ombudsmanden påpegede områder har anført en imødekommende indstilling med hensyn til at finde relevante løsninger. Som en opfølgning herpå har ministeriet ved den i kopi vedhæftede skrivelse af 7. juli 2010 opfordret museet til inden udgangen af januar 2011 at tilstille ombudsmanden og ministeriet en rapport over status for de konkrete planlagte forbedringsinitiativer.”

Jeg svarede den 28. juli 2010 Kulturministeriet (med kopi til Statens Museum for Kunst) at jeg havde noteret mig museets og ministeriets reaktion på rapporten, og at jeg afventede modtagelse af den nævnte status inden udgangen af januar måned 2011.

Kulturministeriet har i brevet af 18. maj 2011 anført følgende om den statusrapport som Statens Museum for Kunst har udarbejdet (det ovenfor nævnte brev af 1. marts 2011):

”Kulturministeriet finder, at Statens Museum for Kunst på en overbevisende måde søger at løse de udestående problemer omkring tilgængeligheden. Det skal dog

bemærkes, at gennemførelsen af enkelte af de af museet planlagte forbedringer er afhængig af Københavns Kommunes medvirken til en løsning. Det gælder forbedringen af handicapparkeringspladserne og de påtalte forhold omkring et kloakdæksel. Forespurgt har museet om disse forhold i dag til ministeriet oplyst, at sagerne løbende bringes i erindring overfor kommunen.

For så vidt angår forbedringer af skiltningen har museet ligeledes i dag [dvs. den 18. maj 2011; min bemærkning] oplyst, at de hermed forbundne arbejder på alle punkter forventes afsluttet i indeværende uge.

Museets grundplan er lagt ud på dets hjemmeside, hvor planen løbende ajourføres i takt med de ændringer, som museets skiftende udstillinger indebærer.

Alle handicaptolletter står atter åbne for publikum, ligesom problemet med for lang afstand til toiletruller er løst. Museet forventer inden udløbet af september 2011 at kunne få løst problemet med en håndvask på toilettet ved Børnenes Værksted.

Forholdene omkring elevatorer, lifter, døre og dørtrin er alle bragt i orden. Endelig er museet fortsat i dialog med dets arkitekt for snarest at finde en tilfredsstillende løsning af forholdet omkring værn bag trapperne i museets nybygning.

...”

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 3. Generelle forhold vedrørende Statens Museum for Kunst

Jeg bad museet om nærmere oplysninger om hvilke yderligere lokaler museet udlejer (ud over museets restaurant), og om indtægterne herved.

Statens Museum for Kunst har oplyst at museet udlejer Skulpturgaden og Scenen til receptioner, gallamiddage mv., og at udlejningen af lokaler til events indgår i de 500.000 kr. som museet årligt forventede at indtjene i årene 2006-09. Museet har dog samtidig oplyst at indtægterne fra udlejning imidlertid har vist sig kun at have haft en marginal betydning.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4. Tilgængelighedsforholdene

Om oplysningerne på museets hjemmeside anførte jeg i rapporten at jeg særligt havde noteret mig oplysningerne om at museet løbende afholder omvisninger på tegnsprog og MHS (det særlige mund-/håndsystem), og jeg bad museet om at oplyse hvor tit sådanne omvisninger på MHS og tegnsprog finder sted.

Statens Museum for Kunst har oplyst at der tilbydes omvisninger på tegnsprog og MHS 2 gange årligt i forbindelse med museets store særudstillinger, og at omvisningerne bliver annonceret på museets hjemmeside og endvidere på GodAdgang.dk, AOK.dk, 24 timer, Kultunaut.dk, Byenkalder.dk og Visitdenmark.dk.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.1. Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering

Jeg bad i rapporten Statens Museum for Kunst om at oplyse om de 4 handicapparkeringspladser som er til rådighed, er tilstrækkelige til at opfylde behovet.

Dette har museet oplyst er tilfældet. Museet har nærmere anført at museets kontrolcentral – som overvåger området foran museet og via samtaleanlæg er i kontakt med de gæster der ønsker at benytte handicapparkeringspladserne – ikke har været i en situation at gæster har måttet afvises.

Museet har endvidere oplyst at gæster der ønsker at parkere på en af de 4 handicapparkeringspladser ved museets hovedindgang, skal henvende sig ved indkørslen via samtaleanlægget til kontrolcentralen der herefter informerer gæsten om parkeringsforholdene (antal ledige pladser samt at der er indgang via elevator).

Museet har endelig anført at dette hidtil har fungeret upåklageligt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bemærkede i rapporten at antallet af handicapparkeringspladser ikke er anført ved indkørslen fra Øster Voldgade, og jeg henstillede under inspektionen at dette blev ændret. Jeg henstillede endvidere i rapporten at museet foranlediger at der kommer et egentligt (og større) skilt med et piktogram ved indkørslen fra Øster Voldgade, således at informationen dels bliver synlig også fra den anden side af gaden, dels kan forstås også af udlændinge. Jeg henstillede desuden at det udtrykkeligt kom til at fremgå at

den kørende trafik fra Øster Voldgade ind forbi museets facade er ensrettet (med indkørsel fra Øster Voldgade og udkørsel på Sølvgade). Endelig henstillede jeg til museet at foranledige at der ved indgangen til haveanlægget foran museet (indgangen ved krydset Øster Voldgade/Sølvgade) opsættes et skilt der viser eventuelle kørestolsbrugere der ikke er i bil, vej til indkørslen fra Øster Voldgade.

I rapporten bad jeg Statens Museum for Kunst om at oplyse hvad mine henstillinger ovenfor havde ført til, henholdsvis førte til.

Statens Museum for Kunst har oplyst at museet vil undersøge muligheden for at information om antallet af parkeringspladser vil kunne fremgå på skiltet ved indkørslen eller ved samtaleanlægget.

Museet har endvidere oplyst at ville sørge for at skiltet på søjlen ved indkørslen fra Øster Voldgade bliver forbedret med en mere læsbar tekst samt et piktogram så det også for udlændinge bliver uproblematisk at forstå. Museet vil desuden sørge for at det klart fremgår ved indkørslen fra Øster Voldgade at vejen er ensrettet.

Endelig har museet oplyst at ville kontakte Københavns Kommune for at få opsat et skilt ved indgangen i krydset ved Georg Brandes Plads der henviser kørestolsbrugere der ikke er i bil, til indkørslen fra Øster Voldgade.

Kulturministeriet har som nævnt ovenfor anført at museet den 18. maj 2011 har oplyst at forbedringen af skiltningen forventedes afsluttet i løbet af den indeværende uge (dvs. uge 20).

Jeg har noteret mig det oplyste og går på baggrund af det som Kulturministeriet har anført, ud fra at de nævnte forhold nu er bragt i orden.

Jeg henstillede i rapporten til Statens Museum for Kunst at foranledige at de 4 handicappladser, der er optegnet parvis, bliver forlænget samt får et mellemrum der gør at alle 4 pladser kan benyttes af kassevogne med lift bagtil.

Museet har oplyst at det er aftalt med Københavns Kommune at optegningen af de fire pladser flyttes til halvcirklen foran hovedtrappen, og således at afstanden mellem parkeringspladserne lever op til de anviste anbefalinger, og således at alle pladser vil være synlige for brugerne. Museet har endvidere oplyst at arbejdet ville blive udført "når sne og frost er af jorden".

Som det fremgår ovenfor, har Kulturministeriet anført at museet den 18. maj 2011 har oplyst at forbedringen af handicappladserne mv. løbende bringes i erindring over for kommunen.

Også dette har jeg noteret mig. Jeg har tillige noteret mig at vejen det pågældende sted er plan, således at kørestolsbrugere med sidevendt lift i bilen ikke får problemer med vejens hældning på tværs. Jeg henviser til min beskrivelse af de væsentlige problemer for såvel ud- og påstigning som er omtalt i rapporten på s. 12-13.

Jeg går umiddelbart ud fra at arbejdet med nyoptegning af handicapparkeringspladser mv. er tilendebragt på nuværende tidspunkt. Jeg beder dog på baggrund af det som Kulturministeriet har anført – og som ikke svarer til den tidstermin som Statens Museum for Kunst har angivet – museet om at oplyse om det er rigtigt forstået.

Ad 4.1.2. Indgangen

Jeg anførte i rapporten at skiltet som anviser adgangsvejen for kørestolsbrugere (til elevatoren/handicapindgangen), absolut ikke var stort, og at det derfor – også på grund af de valgte farver – umiddelbart ikke faldt i øjnene. Jeg gav udtryk for at skiltet var blevet så anonymt at det knap tjente noget formål at have det, og jeg henstillede derfor til museet at foranledige at skiltet blev udskiftet med et mere fremtrædende skilt eller blev malet i farver der adskiller sig fra farven på gelænderet.

Statens Museum for Kunst har oplyst at der vil blive opsat et skilt i et større format med henblik på bedre synlighed.

Jeg tager det oplyste til efterretning. Jeg går, også under henvisning til ministeriets oplysninger om telefonsamtalen den 18. maj 2011 med Statens Museum for Kunst, ud fra at det nye skilt er opsat på nuværende tidspunkt.

Jeg har endvidere noteret mig museets oplysning om at Københavns Kommune er blevet gjort opmærksom på de to "sunkne" kloakdæksler tæt på gelænderet. Jeg går ud fra at kommunen vil tage hånd om dette problem samtidig med nyoptegningen af handicapparkeringspladserne, jf. pkt. 4.1 ovenfor.

Da der på tidspunktet for inspektionen (blot nogle minutter efter at museet var åbnet), på trods af forbudsskiltene på muren, allerede var parkeret cykler der delvist spærrede

for adgangen til handicapindgangen, anbefalede jeg museet at markere det område på asfalten som kørestolsbrugere nødvendigvis må have holdt fri for cykler mv.

Statens Museum for Kunst har oplyst at den nødvendige opstregning vil blive foretaget samtidig med nyoptegningen af handicapparkeringspladser.

Også det har jeg noteret mig.

Ad 4.2. Garderobe

På døren til en særlig handicapelevator i forhallen var det med et skilt med indkørsel forbudt angivet at elevatoren ikke længere anvendes efter sit formål. Jeg henstillede i rapporten at denne information blev givet på en anden – umisforståelig – måde.

Statens Museum for Kunst har oplyst at skiltet på døren ændres til et adgang forbudt-ikon.

Også denne oplysning har jeg noteret mig.

Ad 4.4. Biografen

Statens Museum for Kunst har bekræftet min formodning om at muligheden for at have tre kørestole bag hinanden ved siden af de første tre stolerækker i biografen fuldt ud opfylder behovet.

Dette har jeg noteret mig.

Museet har om en kørestolsbrugers mulighed for at kunne komme op på forhøjningen foran lærredet (i hele rummets bredde og med en højde på 18,5 cm) – f.eks. hvis fordragsholderen er kørestolsbruger – oplyst at der hidtil ikke har været behov herfor, og at museets vagter i givet fald vil stå til rådighed.

Hvordan dette svar nærmere skal forstås, fremgår ikke, men jeg går ud fra at der henrykkes til muligheden for at to vagter løfter kørestolen med bruger op på forhøjningen – et løft på 18,5 cm.

Da jeg rejste spørgsmålet, forestillede jeg mig umiddelbart at museet ville anskaffe sig en løs rampe af passende længde (hvis museet ikke allerede havde en sådan løs

rampe). Jeg sigter til en rampe svarende til den som Nationalmuseet har i sin festsal hvor der er en tilsvarende forhøjning (på 17 cm). Jeg henviser til s. 19 i rapporten af 11. februar 2010 om inspektionen den 2. oktober 2009 af Nationalmuseet.

Jeg beder under henvisning til det som jeg har anført ovenfor, om at Statens Museum for Kunst uddyber sit svar på dette punkt.

Ad 4.5. Skranken

I rapporten beskrev jeg indholdet af den folder om museets grundplan som på inspektionstidspunktet var udstillet ved skranken. Jeg bad endvidere Statens Museum for Kunst om at oplyse hvorfor handikaptoiletterne ikke var indtegnet i folderen.

Museet har i brevet af 29. juni 2010 oplyst at grundplanen er blevet revideret, og at det var en fejl at handikaptoiletterne ikke var medtaget i den tidligere plan.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Museet har endvidere oplyst at grundplanen vil blive lagt på hjemmesiden formentlig i maj måned 2011.

Som det fremgår ovenfor, har Kulturministeriet i brevet af 18. maj 2011 oplyst at grundplanen er lagt på hjemmesiden.

Jeg kan umiddelbart ikke se på hjemmesiden at dette er sket på nuværende tidspunkt, og jeg beder derfor museet om at oplyse nærmere herom.

Ad 4.6. Elevatorer

Jeg anførte i rapporten at der i højtalerne i elevatorerne angives det niveauplan som der stoppes på. Jeg gav dog samtidig udtryk for at akustikken gør det vanskeligt at høre lyden fra højtaleren, eller at teknikken ikke er tilstrækkelig god/tilstrækkeligt godt indstillet.

Statens Museum for Kunst har hertil oplyst at højtalerne i elevatorerne vil blive reguleret så speakningen optimeres.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Kulturministeriet har, som anført ovenfor, i brevet af 18. maj 2011 oplyst at forholdene omkring (bl.a.) elevatorerne er bragt i orden.

Jeg foretager mig derfor ikke mere på dette punkt.

Ad 4.7. Trapper

Jeg henstillede i rapporten til Statens Museum for Kunst at museet gennemgik museets trapper med henblik på at der blev foretaget en hensigtsmæssig markering af trapperne af hensyn til svagsynede besøgende.

Statens Museum for Kunst har i brevet af 29. juni 2010 oplyst følgende:

”Vi er i gang med at undersøge mulighederne for en mere hensigtsmæssig markering af trapperne med de vejledninger, som bl.a. Statens Byggeforskningsinstitut har udgivet.”

Der er ikke anført yderligere herom i brevet af 1. marts 2011, og jeg går derfor ud fra at min henstilling var blevet fulgt på dette tidspunkt. Jeg beder dog for en ordens skyld Statens Museum for Kunst om at oplyse om det er rigtigt forstået.

Ad 4.8. Lifter

Jeg havde kun (kritiske) bemærkninger til en enkelt lift; liften i forhallen. Forholdene blev allerede nævnt under inspektionen, og jeg bad i rapporten museet om at oplyse hvad der måtte være sket på de nævnte punkter i forlængelse af drøftelserne under inspektionen.

Museet har oplyst at der foretages en forbedring af trykknapperne i liften (knappen til at hidkalde liften med var meget hård at trykke på og skulle holdes inde så længe liften bevægede sig). Museet har endvidere oplyst at tilsvarende gælder den markering som er foretaget for at brugeren ikke af vanvare får fingrene i klemme mellem liften og muren bagved.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Kulturministeriet har i brevet af 18. maj 2011, som allerede anført, oplyst at forholdene omkring bl.a. lifter alle er bragt i orden.

Jeg foretager mig derfor ikke mere på dette punkt.

Ad 4.9. Døre og dørtrin

Jeg henstillede i rapporten at Statens Museum for Kunst foranledigede at dørene i museet blev gennemgået med henblik på at alle glasdøre blev forsynet med en tværmarkering af hensyn til svagsynede. Jeg pegede endvidere på at visse ældre dørtrin i museet på grund af deres højde i nogen grad vanskeliggør adgangen for kørestolsbrugere, og at problemet eventuelt kunne løses med en permanent skråkile/-liste på siden af dørtrinnene. Endelig pegede jeg på en u hensigtsmæssighed med et enkelt par døre der på et tidspunkt er forsynet med automatik (på dørhåndtagene var der fortsat – uanset den senere tilføjede automatik – skrevet Træk/Pull).

Om de nævnte forhold har Statens Museum for Kunst oplyst at der vil blive opsat tværmarkering på alle glasdøre (herunder dørene i indgangspartiet), at dørtrinnet mellem sal 205 og 206 vil blive nivelleret og at skiltningen på indgangen til samlingerne fra "omgangen" vil blive optimeret.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Kulturministeriet har i brevet af 18. maj 2011, som allerede anført, oplyst at forholdene omkring bl.a. døre og dørtrin alle er bragt i orden.

Jeg foretager mig derfor ikke mere på dette punkt.

Ad 4.10. Handicaptolletter

Om handicaptolletterne i den gamle bygning bemærkede jeg at der var problemer med at nå toiletpapirholderen fra toilettet.

Statens Museum for Kunst har hertil anført at toiletpapirholderne vil blive placeret i "nå-afstand".

Det har jeg noteret mig. Jeg har endvidere noteret mig at den manglende knage på handicaptollettet (øst) i den ny bygning er blevet sat op.

Jeg bad i rapporten Statens Museum for Kunst om at udtale sig om de overvejelser som museet har gjort sig om indretningen af handicaptolletterne i den ny bygning i relation til tilgængelighedskravene i bygningsreglementet fra 1995.

Om toiletterne i den ny bygning har Statens Museum for Kunst i brevet af 29. juni 2010 (endvidere) anført følgende:

”Handicaptolletterne i ny bygning er vi klar over ikke til fulde er i overensstemmelse med gældende krav. Det er af økonomiske grunde ikke muligt for os at ombygge toiletterne. I stedet undersøger vi, hvilke muligheder der er for pladsmæssige forbedringer, så de begge kan bibeholdes som handicaptolletter.

Forbedring af forholdet med den manglende armstøtte vil vi undersøge.

Omplacering af hygiejneboks og sanitetsbeholder vil blive igangsat.”

I brevet af 1. marts 2011 fra Statens Museum for Kunst er det imidlertid oplyst at handicaptollettet vest i ny bygning midlertidigt er lukket ”indtil det er muligt for os at forbedre forholdene, så de lever op til gældende krav”, mens handicaptollet øst (der er placeret lige ved cafeen) er åbent.

Jeg har noteret mig det som Statens Museum for Kunst i brevet af 29. juni 2010 har anført om museets nye handicaptolletter i forhold til ”gældende krav”. At toiletterne ikke fuldt ud har levet op til kravene, er jeg enig med museet i. At Statens Museum for Kunst som ansvarlig bygherre ved projekteringen og opførelsen af tilbygningen i 1998-99 ikke fuldt ud har overholdt byggelovgivningens tilgængelighedskrav, må jeg anse for beklageligt.

Jeg forstår i øvrigt det som museet har anført, således at de mangler i forhold til de dagældende regler som jeg pegede på i rapporten ved toilet øst, nu er udbedret. Dette tager jeg til efterretning.

Kulturministeriet har, som allerede anført, i brevet af 18. maj 2011 oplyst at alle handicaptolletter atter står åbne for publikum.

Når jeg sammenholder det som ministeriet har anført med det som museet har anført i brevet af 1. marts 2011, må jeg forstå det sådan at også handicaptollet vest nu har

fået udbedret de mangler i forhold til de dagældende regler som jeg pegede på i rapporten.

Også dette tager jeg til efterretning.

Om handicaptoiletet ved Børnenes Værksted har Statens Museum for Kunst oplyst at museet påtænker at udskifte udslagsvasken i forrummet med en håndvask (da det ikke er muligt at etablere en håndvask i selve toiletrummet), og at toiletrulleholderen samtidig vil blive placeret mere hensigtsmæssigt i forhold til toiletet.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg har samtidig noteret mig at Kulturministeriet i brevet af 18. maj 2011, som allerede nævnt, har oplyst at museet forventede at arbejdet ville være udført ved udløbet af september måned 2011.

Jeg beder museet om at oplyse om også dette arbejde er udført og toiletet er åbent for publikum.

Ad 4.13. Øvrige forhold

Jeg gav i rapporten udtryk for at de i øvrigt meget magelige lænestole som museet har (først og fremmest i forhallen), er meget lidt anvendelige for kørestolsbrugere som har svært ved at komme til og fra lænestolene. Jeg gik i rapporten ud fra at Statens Museum for Kunst er opmærksom herpå når lænestolene på et tidspunkt skal udskiftes.

Jeg bad endvidere om museets bemærkninger til at bagsiden af de to trapper på begge sider af scenen i ny bygning ikke var forsynet med gangværn hvilket efter min opfattelse indebar en risiko for blinde og svagsynede besøgende.

Statens Museum for Kunst har anført at museet vil være opmærksom på kørestolsbrugere ved en eventuel udskiftning af museets lænestole.

Museet har endvidere oplyst at problematikken med manglende værn bag trapperne primært i den ny bygning vil blive forsøgt løst i samarbejde med museets arkitekt "så hensynet til svagtseende og det æstetiske udtryk bliver opfyldt bedst muligt".

Dette har jeg noteret mig.

Kulturministeriet har i brevet af 18. maj 2011, som allerede anført, oplyst at museet "fortsat er i dialog med dets arkitekt for snarest at finde en tilfredsstillende løsning af forholdet omkring værn bag trapperne i museets ny bygning".

Jeg beder museet om at oplyse hvad der siden hen er sket på dette punkt.

Opfølgning

Jeg beder om at Statens Museum for Kunst sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Kulturministeriet med henblik på at ministeriet får lejlighed til at komme med sine bemærkninger.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Statens Museum for Kunst, Kulturministeriet, Statens Byggeforskningsinstitut, Det Centrale Handicapråd, Institut for Menneskerettigheder, Erhvervs- og Byggestyrelsen og Folketingets Retsudvalg.

Lenart Frandsen
Inspektionschef